

December 3.

XAVÉRI SZENT FERENC
jezsuita áldozópap, misszionárius

Szentlecke *1Kor 9,16–19.22–23.*

Evangélium *Mk 16,15–20.*

Testvéreim! Xavéri Szent Ferenc,¹ akit Egyházunk ma a szentek között ünnepel, baszk nemesi család sarjaként a párizsi egyetemen szerzett magiszteri fokozatot, s minden a birtokában volt, ami veleszületett büszkeségét és dicsőség utáni vágyát táplálhatta. És ez a nagyratörő, becsvágyó lélek 1552-ben, távol a főúri kastélyoktól és az egyetemi előadótermektől, de még Európától is, Kína partjai előtt, egy kis sziklás szigeten, San-Csaóban² halt meg, miközben szíve minden vágya az volt, hogy Jézus evangéliumának üzenetével bejuthasson Kínába. Halálhíre bejárta az egész akko-ri kultúrvilágot, boldoggáavatásáig 50 év sem telt el.

Ilyen gyökeres fordulat mindig akkor következett be, amikor a szív mélyéig hatol Krisztus szava: „Mit számít az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de a tulajdon lel-kének kárát vallja?”³ Ferencel is ezt történt: megtagadta minden földi vágyát, és honfitársa, Loyolai Ignác⁴ társaságához csatlakozott. 1534. augusztus 15-én, Nagyboldogasszony ünnepén Ignáccal és öt hasonló gondolkodású társával együtt letette a szegénységi és tisztasági fogadalmat,

---

¹*Javier vára, Észak-Spanyolország, 1506. április 7. – †San-Csao (Kanton mellett), 1552. december 3.

²ma Sangcsuan szigete

³*Mt 16,26*

⁴lásd július 31-én

majd pappá szentelték őket. Négy év múlva fogadalmat tettek a pápa iránti tökéletes engedelmességre, s a pápa Xavéri Ferencet Indiába irányította, és Távols-Kelet pápai legátusává nevezte ki.

Missziós útjának első állomásai Goa¹ és a Comorin-fok² körül élő gyöngyhalászok telepei voltak. Mindkét helyen azt tapasztalta, hogy bár tízezzel voltak már megkeresztelvek, a keresztség után lényegében teljesen magukra hagyták őket, jóformán semmi oktatásban sem volt részük. Ferenc tanított nekik a katekizmust, védelmezte őket a portugál kereskedők ravaszságával szemben, s mintegy tízezer embert maga is megkeresztelt. Több mint egy évet töltött e halász-emberek között, akiket „első szerelmének” szokott nevezni, s ha missziós útjai során a közelben hajózott, mindig felkereste őket.

Szinte állandóan úton volt, hiszen legátusi megbízatása hatalmas területre szólt: a Jóreménység fokától, Afrika legdélibb pontjától Kína földjéig. 1546-ban tudta meg, hogy a Kínai-tengertől keletre új szigeteket fedeztek föl: Japánt, a felkelő nap országát.

Ferenc Malakkában³ találkozott az első japánokkal. Miatán megkeresztelte őket megérlelődött benne a terv, hogy velük együtt megy Japánba, hogy ott is hirdesse az evangéliumot. 1549-ben három japán és két segítő testvérrel partra is szálltak Japán legdélibb részén, Kagosimánál.

Ferenc két évet töltött Japánban, s mintegy ezeröttszáz embert keresztelt meg. Ez kis számnak tűnik a másutt megkeresztelt tömegekkel szemben, de épp ez a viszonylag kicsi eredmény vezette el Ferencet arra a fontos felismerésre, mely idővel az Egyház egész missziós tevékenységét meg-

---

¹Portugál gyarmat volt India nyugati partján, Panaji központtal

²Az Indiai-félsziget legdélibb pontja

³Hátsó-India déli része, ma Maláj-félsziget

határozta: egy-egy országban az adott kultúrához teljes mértékben alkalmazkodva kell misszionálni, és nem szabad az európai kultúrát erőltetni. Ismerni kell a nyelvet – bármilyen távoli is az európai ember számára –, az érintkezési formákat, a gondolkodásmódot.

Ferenc azt is fölismerte, hogy Japán a kínai kultúra örököse. A forrásokat tehát Kínában kell keresnie azokhoz az értékekhez, amelyeket Japánban annyira megcsodált. Ezért ébredt föl benne a vágy, hogy Kínába eljusson, s ott is evangelizálhasson. Ez a vágya már nem teljesült. A sok és hosszú utazás, a kíméletlen munka fölemésztette erejét. Mindössze 46 éves volt, 1552. november 3-án a reggeli órákban Kína kapuja előtt meghalt.

Ferenc a jezsuita misszió tulajdonképpeni megalapítója, ugyanakkor az újkori misszió történetének legnagyobb alakja is volt. Példája ezeket vonzott a missziókba. 1927 óta a misszionáló Egyház védőszentje.

Híressé vált egy mondata, mellyel egész életét összegezte: „Elmentem messze földre, hogy Krisztushoz térítsek embereket, és ők térítettek meg engem Krisztushoz.” Imádkozzon értünk Szent Ferenc, hogy erre az igazi megtérésre mi is eljussunk. És imádkozzon Európáért is, mely az ő idejében, a 16. században minden misszió kiinduló pontja volt, ma pedig nem egy területe – például fogyasztói beállítottságú nagyvárosainak többsége – misszionálásra szorul. Nagyon is szükséges lenne, hogy Európát ismét a szívek mélyéig megérintse Krisztus szava: „Mit számít az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de a tulajdon lelkének kárát vallja?”

Köszönjük meg Istennek a szenteket, és kérjük őket, imádkozzanak értünk. Szent Ferenc is. Amen.

December 4.

DAMASZKUSZI SZENT JÁNOS püspök, egyházatya

Szentlecke *1Tim 1,13–14; 2,1–3.*
Evangélium *Mt 23,8–12.*

Testvéreim! A keleti Egyház nagy szentje, Damaszkuszi Szent János¹ 650 körül, húsz évvel Mohamed halála után született Damaszkuszban. A város a kalifák székhelye volt, innen irányították az iszlám szellemi és vallási életét.

János annyiban rokona a tegnap ünnepelt Ferencnek, hogy ő is gazdag, tekintélyes családban született, és gyorsan felívelő világi pályára számíthatott; s helyett az ő élete is Isten igazságának – egyedül az alázatban és szeretetben megtalálható – példája lett.

Atyja keresztény volt, de a kalifátus pénzügyminiszteri tisztét töltötte be. Nagy gondot fordított arra, hogy fiai – János és egy fogadott fia, Kozmász – alapos műveltséget szerezzenek, s így készüljenek föl a későbbi, magas hivatalok betöltésére. Az ellen sem volt kifogása, hogy János a trónörökös barátja, a leendő Jazid kalifa játszó- és asztaltársa legyen.

Amikor János elérte a férfikort, először munkatársa, majd utóda lett atyjának a pénzügyminiszteri poszton. A 7. század végén azonban megváltozott a keresztények helyzete a kali-fátusban. Az új uralkodó, Abd-el-Malek (685–705) bizalmatlan volt velük szemben, s ezt János családja is nagyon hamar megérezte. Éppen ezért, hogy elkerüljék a nagyobb bajokat, fogadott testvérével, Kozmással együtt

---

¹*Damaszkusz, 650 körül – †Jeruzsálem, 750 körül

elhagyták Damaszkuszt, és Jeruzsálemben beléptek a Mar Szabbasz-kolostorba, majd Jánost pappá szentelték. A pátriárka ta-nácsadója lett, és sokan fordultak hozzá tanácsért, segítségért.

János a szentképek tisztelete körüli vitában – mely Keleten a képromboláshoz vezetett – vált ismertté. A császár ugyanis kötelességének érezte, hogy hatalmi szóval megtiltsa a szentek képeinek készítését és tiszteletét (ekkor Krisztus és Mária ábrázolása még kivételt képezett). Az Ószövetség „faragott képet ne csinálj magadnak” parancsa Keleten az iszlám hasonló tiltásaival találkozott, s ebből megszületett a meggyőződés, hogy a képek „bálványozása” Isten haragját hívja ki a birodalom ellen, melyet minden veszedelemtől óvni kell.

A rendelet nagy fölháborodást és tiltakozást váltott ki, s János minden erejével a képek tisztelete mellett foglalt állást. Csodálatos bátorsággal szállt szembe a császárral, akit még kiközösítéssel is megfenyegetett. De a legtöbbit azzal tette, hogy a teológia nyelvén világosan megfogalmazta a különbséget a csak Istent megillető *imádás* és a képeken ábrázolt szenteknek szóló *tisztelet* között. Ezzel a későbbi kor számára „a képtisztelet klasszikus teológusa lett”.

De nemcsak dogmatikus és hitvédő, hanem egzegéta, filozófus és hagiográfus is volt, s a keleti Egyházban mindmáig éneklék a liturgiában a himnuszait.

Jellemének meghatározó vonása a hagyományhoz való hűség volt és az Egyház-szeretet. Nem kereste a vitákat, de ha az Úr ügyéről volt szó, félelem nélkül szállt harcba az igazságért, nem törődve a saját kárával, megtorlásokkal.

Köszönjük meg őt Istennek. És kérjük meg, imádkozzon és járjon közben értünk, hogy követni tudjuk a példát, amit az igazság iránti szeretetével és hűségével ránk hagyott.

Mert erre minden korban, a miénkben pedig különösen is nagy szükség van. Amen.

December 4.

SZENT BORBÁLA **szűz, vértanú**

Szentlecke *Sir 51,1–12.*
Evangélium *Jn 15,18–21*

Testvéreim! Borbála vagy másképpen Barbara,¹ pogány szülők nagyon szép leánya volt – és a szentek, pontosabban a szűz vértanúk között a legnagyobbak egyike lett. Keleten és Nyugaton egyaránt ismert. Gyakran látjuk őt a Boldogságos Szűz oltárain, mégpedig az ún. „négy főszűz”² között – Katalinnal,³ Margittal és Dorottyával –, kezében egy toronnyal. A szenteket ugyanis hagyományosan „ismertetőjeggel” ábrázolják: a kezükben vagy valahol a kép más részén van valamilyen tárgy, jel, attributum, ami életük fontos eseményére utal. Borbálát a toronyról lehet megismerni.

Ennek pedig az a magyarázata, hogy amikor Borbála apja, a kérlelhetetlenül szigorú és kemény ember rájött, hogy leánya vonzódik a keresztényekhez, valahányszor kereskedelmi útra ment, Borbálát bezárta egy magas toronyba, nehogy keresztényekkel találkozzon. És mégis, amikor egy útvjáról hazatért, látnia kellett, hogy a torony falába, amelyen addig csak két ablak volt, Borbála vágatott egy harmadikat is, mégpedig a Szentháromságba vetett hite jeleként. Ezt az apa tudta. Annyit ő is hallott már a keresztényekről, hogy Is-tenük jelképei között az egyik legfontosabb a *hárm*as szám-hoz kapcsolódik. Hazatérve tehát az ablakok

---

¹A szó a Barbarus, azaz a „barbár” szó nőnemű alakja.

²latinul *Virgines Capitales*

³lásd november 25-én

számából fölis-merte, hogy leánya elhagyta ősei hitét. Azonnal meg akarta ölni, ám Borbálának sikerült elmenekülnie. Isten ugyanis – azért, hogy az apa számára is megmutassa mindenhatóságát és őt is magához vonzza – csodát tett: a torony fala és a sziklák a szeme láttára megnyíltak, és a lánya elmenekült.

Borbála a hegyek között egy barlangban rejtőzött el. Egy pásztor azonban a beígért magas „jutalomért” elárulta a rejtékhelyet az atyának, aki a saját lányát bíró elé hurcolta.

A bíró – megfélemlítésül – először arra kényszerítette Borbálát, hogy nézze végig, amint a legválogatottabb kínzásokkal halálra gyötrik keresztény társait. Krisztus azonban nemcsak a lelkében erősítette meg Borbálát, hanem egy társnőt is adott mellé, Juliannát. S kettőjük hite csak gyara-podott a közös sors vállalásában.

A város kormányzója akkor a megszégyenítés eszközéhez folyamodott: megparancsolta, hogy a piacon ruhátlanul kössék ki pellengérré Borbálát, minden kíváncsi tekintet prédájául. Borbála imádságára azonban a földből köd szállt fel, az égből felhő ereszkedett le, és úgy beburkolták a testét, mintha tetőtől talpig föl lett volna öltözve.

Végül a bíró fővesztésre ítélte. És ekkor történt a legszörnyűbb. Mert az apa, aki korábban esztelen féltékenységgel óvta a lányát a keresztények Istenétől, most maga ragadta meg a kardot, és a saját kezével vágta le a lány fejét. Azután hazaindult, mintha mi sem történt volna, hiszen a kor törvényei nem büntették a gyermekgyilkosságot, ha az áldozat keresztény volt. Míg úton volt, hatalmas vihar tört ki – mintha csak az égbekiáltó bűn ellen föllázadtak volna a ter-mészet erői –, s a szerencsétlen apára lesújtott a villám. Nem maradt belőle más, csak egy maréknyi hamu.

Borbála tisztelete pedig azóta is él, ma már – mondható – az egész földön. Keresztény társával és barátnőjével, Julianával együtt temették el, és a sírnál hamarosan megkezdődtek a csodák.

A tizennégy segítőszent litániájában így imádkoztak a régi magyarok: „Szent Borbála, a leggyöngédebb földi érzelmek hősies megvetője, hatalmas pártfogó az utolsó szentségek fölvetelésében – könyörögj értünk!”¹

Kérjük meg őt, könyörögjön értünk is, mai keresztényekért, akiknek hitét a tudományosság ürügyén annyi információ – annyi hiteles és még több idővel hitelét veszítő információ – alakítja.² Imádsága növelje bennünk a hitet, ami a szeretet számára rendező erő. Mert a hit őrzi meg a szeretetet az istenszeretben, ami nélkül semmiféle szeretet sem mondható igazán szeretetnek, legyen szó szülő, gyermek, bárki szeretetéről, sőt könnyen lehet, hogy egyenesen gyűlö-letről van szó. Amint erre épp Borbála élete és halála jó példa.

És ennek – a Jézus szavai szerint³ – az Istenben megmaradt szeretetnek végső megpecsételése az utolsó szentségek vétele, az élet tökéletes befejezése. Ebben tud segíteni, ma is, nekünk is, Szent Borbála, aki Krisztus tiszta tükre volt. Figyeljünk oda rá. Tanuljunk tőle. Amen.

---

¹Az Érdy-kódexből

²Borbála történeti létét újabban kétségbe vonják, mert egyelőre nem kerültek elő írásos dokumentumok az életéről.

³vö. *Jn 15,10*

December 6.

SZENT MIKLÓS **püspök**

Szentlecke *Róm 12,4–13.*

Evangélium *Jn 15,9–17*

Testvéreim! A mai szentmisénkben ünnepelt szent, Miklós püspök, mindannyiunk szeretett „Mikulása,” jámbor, gazdag szülők gyermeke volt, és hosszú öregség után halt meg.

Már ifjú korában kitűnt már irgalmas szeretetével. Első följegyzett jótette az volt, hogy amikor megtudta, hogy egy család az éhhaláltól úgy akar megmenekülni, hogy három lányukat az utcára küldik, az éjszaka folyamán titokban a házuk ablakába pénzt tett, hogy a lányokat megmentse és férjhez mehessenek. Valószínűleg ide nyúlnak vissza a mai szokásnak is a gyökerei, mely szerint sok helyen a Miklós-napi ajándékot ablakban helyezik el, mégpedig kicsi csizmá-ban vagy cipőben, ami arra utal, hogy Miklós titokban és futva tette, amit tett.

Isteni intés alapján választották és szentelték őt Müra városának püspökévé. Jósága és lelkipásztori buzgósága kiemelte kortársai közül, csodái miatt már életében szentnek tartották. Legendája tele van színes elemekkel, melyeket a középkorban gyakran ábrázoltak oltárképeken. Föl kell figyelni azonban arra, hogy e csodák majdnem minden alkalommal a rászorulókat, az ínségesek támogatását szolgálják.

Egyszer például, amikor a vidéken éhínség volt, Müra kikötőjében pedig gabonával megrakott, nagy hajók horgonyoztak, s rakományuk a császári tárházak feltöltésére volt

szánva, a püspök tárgyalni kezdett a hajósokkal, és azt javasolta nekik, hogy minden hajóról csak száz mérőnyi gabonát adjanak a városnak, a hiányt úgysem fogják észrevenni a császári ellenőrök. A kapitányok hajlottak a szóra, átadták neki a kért gabonamennyiséget, mégis, amikor megérkeztek rendeltetési helyükre – a csodálatos kenyérszaporítás megújulásaként –, a rakomány éppen annyi volt, amennyit Alexandriában behajóztak.

Megszámlálhatatlan azoknak a történeteknek a száma, amelyekben Miklós gyermekek segítségére sietett. Az egyik ilyen történet szerint egy gonosz vendéglős vacsorával magához édesgetett három szegény, éhező iskolás fiút, majd megölte őket és hordóba rejtette a holtestüket. Amikor Miklós megtudta ezt, mert egy angyal figyelmeztette az esetre, megjelent a vendéglős házában, föltámasztotta a gyermekeket és megbüntette a bűnöst.

Ebből a történetből bontakozott ki a 11. század után a „Miklós-est”: az ártatlan gyermekek napján, december hatodikán (Szent Miklós) előestéjén előadott püspökjáték során a gyermekeket meglátogatták, kikérdezték jó és rossz tetteikről és megjutalmazták őket.

Ma divatos szóval azt mondhatnánk, Miklós „szociális” szent. Ne mondjuk. Márcsak azért se, mert a szó igazi értelmében minden szent „szociális”.¹

Kérjük meg inkább Szent Miklóst, járjon közben értünk, hogy ismét megtaláljuk az ajándékozásnak azokat a szempontjait, melyeket a mai fogyasztói társadalom ellopott tőlünk a maga kizárólag anyagi ösztönzőivel. Tudjunk úgy ajándékozni, amint ő tette: titokban, Isten dolgainak rejtettségével – nem tudván a bal kéz, mit tett a jobb –, okosan fölismerve a másik igazi szükségét, s legfőképpen: önma-

---

¹Az Egyház maga *societas perfecta*, azaz tökéletes közösség, mert tagjai szeretetből és Istenért vállalják a közösséget egymással.

gunkat, igazi szeretetünket adva az ajándékban, s nem a tárgyi világ valamely üres reklámciikkét.

Merjünk tanulni Szent Miklóstól, ilyen konkrét dolgokban is. Hiszen hamarosan itt a Karácsony, amikor majd annyit leszünk képesek befogadni az égből érkező Ajándékból, amennyire s amilyen stílusban mi megtanultunk ajándékoz-ni.

Es köszönjük meg Istennek, hogy mi így ismerhetjük Szent Miklóst: számunkra ő nem „Télapó”, hanem Isten ajándéka, mint minden szent. Amen.

December 7.

SZENT AMBRUS **püspök, egyházatya**

Szentlecke *1Jn 4,10–16.*

Evangélium *Mt 5,13–19.*

Testvéreim! Szent Ambrus élete is úgy indult, mint a szentek között sokaké: úgy tűnt, mindent megkapott az életől és jómódú szüleitől, amit egy gyermek kaphat. Azután egyszer csak jött egy pillanat, amikor bebizonyosodott, hogy a világ minden rangja, megbecsülése, kitüntetése semmi ah-hoz a szolgálathoz képest, amire Krisztus hívja és választja ki az embert.

Ambrus atyja birodalmi tisztviselő volt, anyja mélyen hívő keresztény, aki férje halála után három gyermekével – két fiúval és egy leánnyal – Rómába költözött, hogy egészen Istennek szentelje életét. Ambrus irodalmi és jogi tanulmányokat folytatott, hogy, mint apja, ő is a birodalom

tisztvise-lői karában kapjon helyet. Előmenetele gyors és ragyogó volt, harmincévesen a birodalmi főváros, Milánó prefektusa, azaz kormányzója lett. Erkölcsi érzéke, fegyelmezettsége és határozottsága tekintélyt szerzett neki, és hamarosan rendet is teremtett a városban. Ráadásul ezt úgy tette, hogy a tekin-téllyel együtt a nép szeretetét is kiérdemelte. Ezért amikor Milánó ariánus püspöke 374-ben meghalt, egészen váratla-nul Ambrust választották a helyébe püspöknek. Ekkor még csak katekumen volt. Ám a választás során egy gyermek egyszer csak fölkiáltott: „Ambrus a püspök!” És a jelenlé-vők egy szempillantás alatt magukévá tették a „választást”. – Ambrus erélyesen tiltakozott, mondván, ő még nem is keresztény! De meg kellett hajolnia a nép kívánsága előtt. Megkeresztelkedett, és nyolc nappal később – valószínűleg 374. december 7-én, tehát a mai napon – új szakasz kezdő-dött életében.

Nem elégedett meg azzal, hogy jó gondnoka legyen az Egyháznak, hanem hozzáfogott, hogy a saját életét is a hivatalához, most már Krisztus hivatalához alakítsa. Vagyonát szétosztotta, napjait munkával, imádsággal és tanulással töltötte.

Emellett mint olyan ember, aki – ma azt mondanánk – a közigazgatásban dolgozott, tudta, milyen fontos a nép, a közösség ünnepi együttléte. Ezért különös gonddal fordult a liturgia felé. Sokat tett a megújításáért, s azért, hogy az énekléssel aktívvá tegye a nép részvételét a liturgiában. Maga is írt himnuszokat, életműve lett az ún. *ambrozián liturgia*.

Nagyon tekintélyes irodalmi hagyatéka maradt ránk, lelkének mélységei – alázata, emberszeretete, részvéte a bűnösök iránt – azonban leginkább imádságaiban tárulnak föl. Személyének titka nem a külső cselekedeteiben volt, hanem a lelkében, amelyet egészen kitöltött a hála Isten iránt. Ez

volt az a titok, amely annyira megragadta Szent Ágostont¹ is, aki Ambrus beszédeit hallgatva ismerte meg a hitet.

Kérjük meg ezt a szent püspököt, aki az egyháztörténelem oly nehéz korszakában² szolgálta Isten rábízott népét, imádkozzon értünk, Isten mai Egyházáért, hogy merjünk a megismert igazsághoz olyan következetesen, egész életet meghatározóan ragaszkodni, mint ő. Ugyanakkor épp ennek az igazságnak az igaz ismerete tartsa távol tőlünk a góg minden kísértését. Mert a tudásból táplálkozó góg nagy akadálya annak, hogy a mai világ istenkeresői, „ágostonai” általunk megtalálják Istent.

És tekintsen Ambrus, a liturgia és az egyházi ének nagy megújítója a templomainkra is, hogy az Isten szent tere irán-ti tisztelet meg ne fogyatkozzon, és a közös ének ki ne vesz-szen ünnepeinkről. Szeressünk énekelni, hiszen amint Ambrus lelki gyermeke, Ágoston vallotta, aki énekel, az kétszeresen imádkozik. Amen.

---

¹lásd augusztus 28-án

²Az ariánusokkal folytatott küzdelmek közepette

December 8.

A BOLDOGSÁGOS SZŰZ SZEPLŐTELEN FOGANTATÁSA

Olvasmány *Ter 3,9–15.20.*
Szentlecke *Ef 1,3–6; 11–14.*
Evangelium *Lk 1,26–38.*

Testvéreim! A Boldogságos Szűz az első és az egyetlen az emberi történelemben, aki, jóllehet a természet rendje szerint fogantatik, nem öröklí azt az átkos, illetve tragikus állapotot, amit minden ember hordoz és egyszer csak föl ismer magában. Azt az állapotot, hogy hiába minden törekvésünk, minden vágyakozásunk az életre, hiába van minden-fajta biztosításunk, az élet egyszer csak elkezd bennünk romlani. A fizikai élet is.

De aki gondolkodva él, az egyszer csak megdöbbenve felezi fel, hogy mintha értelmünk elől is el volnának fátyoloz-va a dolgok.

Mi az Úr Krisztustól az Egyházban tanuljuk, hogy az eredeti bűn az oka annak, hogy az értelmünk elhomályosult, és hiába hevernek előttünk az igazságok, el tudunk menni mellettük. Vagy ha foglalkozunk velük, félre tudjuk magyarázni a legnyilvánvalóbb igazságokat is. S ami ennél még fájdalmasabb, hogy mindegyikünk megtapasztalja: a rossz és a jó kérdésében eltévedek. Nem egyszer hiszem, hogy a legnagyobb szerencsét csinálom magamnak, és holnapra kiderül, hogy horogra akadtam. Megfogtak. És végem van.

És ami a legnagyobb baj, hogy mindegyikünk az eredeti bűn következtében kirabolt állapotban születik, ami azt jelenti, hogy nekünk az Isten gyermekének kellene lennünk, és nem vagyunk azok.

A megváltásban pedig újra föl kínálja Isten mindazt, amit tőlünk a sátán ott a kezdetek kezdetén az ősbűnnel elrabolt. De hogy a megváltás megtörténjék, és olyan formában kínálhassa föl Isten az üdvösségünket, hogy az számunkra is látható és hallható legyen, ott legyen a szemünk előtt, ehhez az Igének embertestet kellett öltetnie magára. És a szent Isten, akihez a bűn nem férhet közel, önmagának tartozott azzal, hogy azt, aki majd anyja lesz a Megváltónak – nem a természet rendje szerint, hiszen a Gyermekek nem egy férfi s egy nő szerelmének a gyümölcse lesz –, Máriát megóvja ettől a megrabolt állapottól.

Mária fogantatása olyan, mintha Isten most teremtené az embert. Mária olyan, mint az Isten eredeti tervei szerinti ember: szeplőtelen. Ezért ő nem késik. Nem azt tette, amit mindegyikünk tett volna, ha hozzánk jött volna Gábrriel az üzenettel. Mindegyikünk azt mondta volna: Adj egy kis időt, meggondolom! Vagy meg se hallanánk az angyali szót, mert éppen apró-cseprő ügyeinkkel vagy a bűneinkkel lennénk elfoglalva, süketen és vakon Isten dolgaira. Mária nem! Ő, a Szeplőtelen, meghallja a szót, megérti, fölfogja a pillanatot, és tudja, hogy neki most igent kell mondania. Boldogan mondta az igent: Én az Úr szolgáló leánya vagyok – és tényleg az. A legkedvesebb leánya az Istennek.

Ma, a Szeplőtelen Fogantatás napján az Egyház megünnepeli azt, hogy mi erről tudhatunk. Megünnepeljük azt, hogy ez a Szeplőtelen Szűz a Föld legszebb virága, és gyümölcse van. Az Ő gyümölcse Jézus, az Életnek lett a Kenyere. Nem az a gyümölcs, amiből a halált merítette az ember, amikor evett belőle, hanem az Élet Kenyere.

Adjunk ezért hálát az Úrnak és halljuk meg a szót: ha azt akarod, hogy az Élet Kenyere a te életedet is táplálja, ha azt akarod, hogy a közelgő karácsony a te karácsonyod is legyen – azaz szíved egy kis betlehemi barlang lehessen, ahol

a Szeplőtelen meg Szent József meg a kicsi Jézus szállást vesz –, akkor tagadd meg a bűneidet. Ha kell, gyónjál meg. Ha nem kell gyónni, adj hálát az Úrnak. De engedd, hogy ennek a Szeplőtelennek a kicsinyke Fia tovább szelídítsen, hogy legalább az életünk végére – amikor majd szembe kell néznünk az eredeti bűn gyümölcseként a halállal – úgy tudjunk készülni, hogy Uram Istenem, én ugyan nem voltam az életemben szeplőtelen, de a bűneimet odaadtam Krisztusnak. És Ő elvette. Most tehát bizalommal tekintek a Szeplőtelen Szűzre is, a Megváltóra is, mert tudom, hogy azt az életet, amit nekem, az Ő gyermekének akar adni az Isten, most, a halálom pillanatában megkapom. Amen.

December 11.

SZENT I. DAMAZUSZ PÁPA

Szentlecke *Ez 34,10–16.*
Evangélium *Mt 16,13–19.*

Testvéreim! A ma ünnepelt szent, Damazusz pápa¹ 384. december 11-én halt meg, kb. 80 éves korában. Liberius pápa mellett volt diákonus, vele ment a számkivetésbe is, ahova Constantius császár úzta a pápát.

Damazusz elmúlt 60 éves, amikor pápa lett, s abban a csaknem húsz esztendőben, amíg Péter székében ült, az Egyház számára meghatározó jelentőségű döntéseket hozott.

---

¹*Róma, 305 körül – †Róma, 384. december 11.

Uralkodása kezdetét beárnyékolták a megválasztása körüli viták (egy kisebb csoport ellenpápát is választott) és az ariánusokkal kapcsolatos problémák. Ugyanis Damazusz idejében zárult le az ariánusokkal folytatott hitvita, melynek során a szentháromságtan és a krisztológia kérdéseit a keleti egyházatyák, Szent Atanáz,¹ Nagy Szent Vazul, Nazianzi Szent Gergely² és Nisszai Szent Gergely tisztázták, s Damazusz elfogadta tanításukat.

382-ben zsinatot hívott össze Rómába, mely fölelevenítette a püspökségek „Péter-féle” rangsorát. Ez a rangsor a római egyháznak az összes többi püspökséggel szemben elsőbbséget ad, hiszen Rómában halt meg a két apostolfejedelem, Szent Péter és Szent Pál, és sírjuk is ott van. A püspökségek között a második *Alexandria*, mert ezt Péter apostol parancsára Márk alapította, aki Péter tanítványa volt. A harmadik helyen áll *Antiochia*, mivel itt mind a két apostolfejedelem, Péter is, Pál is működött.

Damazusz határozottan visszautasította azt a törekvést, hogy Konstantinápolyt mint püspökséget a második helyre sorolják, csak azért, mert császári város. Ezzel egyszer s mindenkorra eldöntötte azt is, hogy az Egyház számára értékrendben világi szempontok nem érvényesülhetnek. Döntése nagyban hozzájárult a római püspökség tekintélyének növekedéséhez. Ettől kezdve honosodott meg a pápák szóhasználatában a „Sedes Apostolica – Apostoli Szentszék” megjelölés.

Damazusz tette kötelezővé a szentmisében a latin nyelv használatát (csak a *Kyrie* maradt meg a korábbi görög nyelv hírmondójának). Emiatt a szentmise olvasmányai számára gondoskodni kellett a Szentírás megfelelő latin fordításáról.

---

¹lásd május 2-án

²lásd kettőjüket január 2-án

A feladattal Damazusz Szent Jeromost¹ bízta meg, aki pápasága utolsó két évében a titkára volt, s aki a munkát Damazusz halála után fejezte be.

Damazusz pápa nagy érdeme a vértanúk tiszteletének fölélesztése. Sok feledésbe merült vértanú versbe szedett sír-felirata tőle származik. Különös gondot fordított Szent Lőrinc vértanú diákonus² tiszteletére; minden biztonnyal tőle származik a gondolat, hogy Szent Lőrinc Róma városának patrónusa legyen.

Ebben a szentmisében kérjük Szent Damazusz pártfogását a Szentatya számára, hiszen Damazusz pápa korának minden problémája jelen van ma is, kezdve a tanítás tisztaságának őrzésétől a nyelvhasználat kérdéséig: mi is zsinat után vagyunk, mely engedélyezte a latin nyelv helyett a nemzeti nyelvek használatát; és az átállás, a jó és helyes fordítások elkészítése nem kisebb feladat, mint annak idején Jeromosé volt.

És adjunk hálát Istennek azért is, hogy a katolikus Egyházhoz tartozunk, melynek feje Krisztus helyettese, sőt maga a földönjáró Krisztus. Szeressük ezt az Egyházat, Krisztus Egyházát, és imádkozzunk érte. Amen.

---

¹lásd szeptember 30-án

²lásd augusztus 10-én

December 12.

CHANTAL SZENT FRANCISKA özvegy, a vizitációs apácák alapítónője

Szentlecke *1Jn 4,7–16.*
Evangélium *Mt 19,3–12.*

Testvéreim! A ma ünnepelt szent a keresztségben Franciaország nagy védőszentjének, Szent Johannának a nevét kapta – a *Franciska* a bérmaneve lett. Hazájában mindkét nevén, azaz *Johanna Franciskaként* említik, nálunk azonban inkább a Franciska terjedt el.

Mélyen vallásos, gazdag, grófi családban született, apja a francia parlament elnöke volt. Édesanyja azonban a harmadik gyermek – Franciska öccse – szülése közben meghalt. Franciska mindössze másfél éves ekkor, és a veszteség egész életére meghatározta egyéniségét: érzékeny, befelé forduló, a kísértéseket nagyon megszenvedő ember lett. A család vallásos légkörére következtetni lehet abból, hogy Franciska András nevű öccse idővel Bourges városának érseke lett.

Tizenötéves korában férjhez adták Chantal báróhoz. Vidéken, a férj birtokán éltek, s Franciska életét kitöltötte a szegények gondozása és a gyermeknevelés. Hat gyermeket szült, közülük négy maradt életben. Nem volt harminc éves, amikor – két héttel utolsó gyermekük születése után – elvesztette a férjét. Ez nagyon megviselte, mert boldog házasságban éltek, a férje valóban támasza és lelki társa volt.

Lelki élete azonban ettől kezdve mind jobban elmélyült, s egyre határozottabban a misztika irányában fejlődött. Közben egyre tevékenyebb a rászorulóknak a szolgálatában is, az egész vidék betegeinek orvosa, gyógyszerésze és betegápo-

lója lett. Sok hitbéli kísértéssel küszködött, átment mindazon a súlyos belső próbatéteken, amelyek a misztikus aján-dékok befogadásához tisztítják meg a lelket. E megpróbáltatásai közben az Úr látomásban mutatta meg neki későbbi lelki vezetőjét, Szalézi Ferenc püspököt.¹

Kettőjük között is kialakult az a mély és egészen tiszta kapcsolat, mely a mennyek országának elővételezése, s amelyben odafönn majd mindannyiunknak része lesz. Itt a földön azonban csak a szentek – Jeromos és Paula, Assisi Ferenc és Klára, Avilai Teréz és Keresztes Szent János – sa-játja és csak közöttük lehetséges, ezért sok értetlenség és gyanakvás kíséri, nincs tehát szenvedés nélkül. Az ilyen kapcsolatokba Jézus nevének szerelme köti össze a lelkeket, és amint maga Jézus ígérte, Ő ott van közöttük.²

Szent Ferenc püspök elgondolása szerint, de kettőjük munkája eredményeként született a vizitációs apácák rendje, s Franciska – gyermekei életének elrendezése után – egyre inkább e rend gyarapításának szentelte életét. Sohasem te-kintette magát alapítónak, jóllehet gyakorlati érzéke, éles-látása és határozottsága nélkülözhetetlen volt mind a kezdeti nehézségek, mind a későbbi problémák legyőzésében. Az egyes házak egymástól függetlenek voltak, Franciska tehát rengeteget utazott, személye jelentette az egyetlen összekötő szálát. Szent Ferenc elméletibb alkat volt, mindehhez inkább a lelki támaszt, erőt adta.

Ebben a szentmisében köszönjük meg Istennek a szente-
ket, közöttük Johanna Franciskát is. Az ő lelki leányai, a vizitációs nővérek Magyarországon is megtelepedtek, isko-lát vezettek, beteget ápoltak, imádkoztak a magyar egyhá-zért. Vizitációs nővér volt Bogner Mária Margit is, akinek

---

¹lásd január 24-én

²vö. *Mt 18,20*

boldoggá avatási eljárása a második világháború miatt állt le, de idősebb testvéreink még hallhattak róla, sőt ismerheték. Kérjük meg a ma ünnepelt Johanna Franciskát, segítsen egy kicsit ebben is nekünk, magyaroknak. Hiszen annyira szükségünk lenne arra az erőre és bátorításra, amit egy-egy szent konkrét élete sugároz, amikor azt az életet az Egyház oltárra – azaz hivatalosan is példává – emeli.

És segítsen abban is, hogy a saját életünkben megtaláljuk az élet két nagy területének, az imádságnak és az aktív tevékenységnek azt az összhangját, melynek ő olyan nagy és tökéletes példája. Amen.

December 13.

SZENT LÚCIA **szűz, vértanú**

Szentlecke *1Kor 1,26–31.*

Evangelium *Mt 25,1–13.*

Testvéreim! Amint a szentek élete mutatja, tiszteletük az életszentség egyik legbiztosabb útja. Amikor a Hiszekegy végén azt imádkozzuk, hogy „hiszem a szentek közösségét”, ezzel azt mondjuk: hiszünk abban, hogy a szent személyek, a szentek között kapcsolat, egység van,¹ mégpedig nemcsak az egy időben élő szentek – például Nagy Szent Albert és Aquinói Szent Tamás, vagy Szent Gellért, István és Imre stb. – között, hanem a már mennyországban élők és a földön élők között is. Szép

---

¹vö. A Katolikus Egyház Katekizmusa 946–950.

példája ennek a kapcsolatnak a ma ün-nepelt szent története.

Lúcia a szicíliai Siracusa városának egyik lelegelőbb családjából származott. A város mintegy negyven mérföldnyire volt Cataniától, ahol Szent Ágota sírja¹ volt. Egy alkalommal Lúcia elzarándokolt a vértanú Ágota sírjához, hogy édesanyja gyógyulását kérje. Miután az édesanya meggyógyult, Ágota megjelent Lúciának egy álomban, és megkérdezte – mintha csak Lúcia a kishúga lenne –, hogy miért idegenben keresték a gyógyulást, mikor Lúcia a saját hitével is meggyógyíthatta volna anyját. Ágota megígérte Lúciának, hogy szüzessége és szeretete jutalmaként az Úr általa éppen oly nagy dicsőséget szerez majd Siracusának, mint amelyet Cataniának adott az ő vértanúsága által. Útjukon hazafelé Lúcia megkapta az engedélyt anyjától, hogy egyedül Isten-nek élhessen, azaz ne kelljen férjhez mennie, a hozományát pedig szétoszthassa a rászorulóknak között.

Hazaérve tehát Lúcia el is kezdte szétosztani a vagyonát a szegények között. Amikor a vőlegénye megkérdezte Lúcia dajkájától, mit jelentsen ez, az okos asszony így válaszolt: „A menyasszonyod talált egy igen értékes kincset, amelyet meg akar szerezni magának. Most megválna mindenétől, amije van, hogy megvehesse azt a mindennél értékesebb kincset.”² Az ifjú ennek hallatára kíváncsisággal és boldogan várta a közeli napot, amikor ő is részese lesz Lúcia kincsének. De megdöbbenve kellett rájönnie, hogy Lúcia csak a szegényekkel törődik, szó sincs semmiféle olyan kincsről, amire ő gondolt. Rájött, hogy a menyasszonya keresztény, és bosszúból följelentette a bírónál.

Lúcia kihallgatását jegyzőkönyv őrizte meg számunkra:

---

¹lásd február 5-én

²vö. *Mt 13,44*

A bíró ráparancsolt, hogy áldozzon az isteneknek, mire a bátor leány így felelt: „Egy áldozat van, ami tetszik Istennek, és ez a szegényeken való segítség. Mivel már semmim sem maradt, magamat adom oda.” A bíró rendreutasította: „Ilyesmit a magadhoz hasonló, ostoba keresztényeknek mondj, de ne nekem, mert én a császár törvényére vigyázok!” „Tartsd hát magadat a császárod törvényéhez – mondta neki Lúcia –, én meg szívem Urának, Jézus Krisztusnak a törvényéhez tartom magam. Te féld a császárodat, s én az én Istenemet félem. Keresd uradnak kedvét, én pedig arra törekszem, hogy Krisztus előtt legyek kedves!”

Akkor a bíró megfenyegette, hogy nyilvánosházba zárattja. Lúcia rettenthetetlenül így válaszolt: „Ezzel a testet nem tudod beszennyezni, mert az csak úgy lesz tisztátalan, ha az akarat is beleegyezik a bűnbe. Ezért még ha el is veszed erő-szakkal testem tisztaságát, akaratomat erre nem tudod rá-venni. Mire vársz? A testem kész a kínokra!”

A bíró parancsot adott, hogy vigyék nyilvánosházba Lúciát. Csakhogy a Szentlélek Lúcia segítségére sietett: olyan nehézre tette a testét, hogy semmi módon nem tudták elmozdítani helyéből. Ezután, mint annyi más vértanú esetében, a legkülönfélébb kínzások követték egymást, majd a bíró parancsára karddal döfték át a torkát.

Lúcia a legkedveltebb szentek egyike, ünnepét valamilyen módon azok is számon tartják, akik szentekről, élet-szentségről hallva egyelőre csak sajnálkozva mosolyognak. És mint általában lenni szokott, ha Istent kihagyjuk a dolgokból, helyére sok emberi butaság és tévedés kerül: így Lúcia napjára – és a 13-as számra – is sok babona rárakódott az idők folyamán.

Mindennek semmi köze ahhoz a fényhez, amit Lúcia sugároz ránk, akik a mai szentmisében Isten dicsőségét és a kegyelem csodáit ünnepeljük, órá emlékezve.

Imádkozzon értünk Lúcia, Ágota és a mennyország többi lakója, hogy velük együtt ott legyünk majd mi is – és a ránk bízottak is – a szentek boldog közösségében. Amen.

December 14.

KERESZTES SZENT JÁNOS
áldozópap,
a sarutlan kármeliták alapítója, egyháztanító

Szentlecke *1Kor 2,1–10a.*

Evangélium *Mk 4,1–20.*

Testvéreim! A ma ünnepelt szent, amikor belépett a kármelita rendbe, a *Szent Máttyás apostolról nevezett János* nevet kapta. Szokás ugyanis a szerzetesrendekben, így a kármelitáknál is, hogy a belépő új tagnak új nevet adnak. Ez azt fejezi ki, hogy új ember lesz az, aki Isten szavát meghallja, s a szerzetesi fogadalommal mintegy új szövetséget köt Istennel. Ábrahám és Jákob is új nevet kapott, mégpedig ma-gától Istentől, amikor Isten szövetséget kötött velük.¹

A mai szent, János esetében az a különös, hogy számunkra ő mint *Keresztes Szent János* ismert. Amikor ugyanis megkezdte élete nagy művét, a kármelita rend megreformálását, e munkát a kereszt jegyében kezdte meg; a kereszthez akarta visszavezetni azokat a társait, akik a keresztthordozó Krisztus – kövess engem! – szavát követve léptek a rendbe. Fölvette tehát az új szerzetesi nevet, mintegy ezzel is figyelmeztetve a társait, mire vállalkozik az, aki belép az új, megreformált rendbe.

Élete – gyermekkorától a haláláig – rendkívül nehéz és kemény volt. Rendjének megreformálását szüntelen üldözés, megalázások közepette hajtotta végre. A belső küzdelmek és kísértések is végigkísérték életét. És ilyen

---

¹vö. *Ter 17,5; 32,29*

próbatétek köze-pette imádságaival, írásaival – „énekeivel” – a lángoló isten-szeretet és a lélek szabadságának nagy tanúja és tanítója lett.

Alig volt két esztendő, amikor atyja 1544-ben meghalt, és édesanyja, három gyermekével együtt, a legnagyobb nyomorúságba került. Ennek ellenére Katalin asszony legkisebb fiát, Jánost iskolába járatta Arévalóba, mert észrevette tehetségét. De hamarosan át kellett költözniük Medina del Cam-póba, ahol a legidősebb fiú jobb munkalehetőséget talált.

János kezdettől fogva az Egyház szolgálatára vágyott, mégis nehezen találta meg igazi helyét és feladatát. A jezsuiták kollégiumában tanult, majd belépett a medinai kármelitákhoz, s teológiai tanulmányai után úgy döntött, hogy elmegy karthauzinak. Ekkor találkozott Jézusról nevezett Avi-lai Szent Terézzel,¹ a kármeliták női ágának nagy reformálójával. Teréz tanácsára megmaradt a kármelita rendben, de azzal a föltétellel, hogy helyreállíthatja a rend eredeti szigorát.

A munkát a durvelói kolostor alapításával kezdte (ekkor vette föl a *Keresztes* nevet): önmaga, majd két társa számára olyan cellát alakított ki, amelyben rendesen fölállni vagy kinyújtózni sem lehetett. Fejpárnájuk egy kő, takarójuk széna volt. Istenben elmerülten járták a vidéket, hogy az evangéliumot hirdessék a szegényeknek. Nem koldultak, s énekelve a legnagyobb éhezést is elviselték, és ha valamit kaptak, azonnal továbbajándékozták a rászorulóknak.

Hamarosan szembekerült azonban azokkal a rendtársaival, akik túlságosan megszokták a fellazult fegyelmet, s nem voltak hajlandók változtatni. Annyira föllázadtak Jézus ellen, hogy bezárták őt egy sötét és levegőtlen cellába,

---

¹lásd október 15-én
506

éhez-tették, s hetenként kétszer az egész konvent színe előtt meg-vesszőzték. De ezeknél is rosszabb volt számára az a lelki szárazság – az Istentől való elhagyatottság éjszakája –, amit fogságában szinte szünet nélkül élt. Amikor sikerült meg-szöknie a börtönéből, szabadulását a szeretet szabadságának diadalaként élte meg.

Mert Keresztes Szent János az istengyermekek tökéletes szabadságának a szentje. Egész tanítása – ami mellesleg az irodalom egyik nagy kincsesháza is – ennek bizonyossága. Vallotta, hogy az ember minden problémájának oka, hogy nincs helyes fogalma a szeretetről, és emiatt a szabadságról sem, ami a szeretet gyümölcse. A szeretet az az állapot – tanította –, amelyben az embernek sikerül a gondolkodását, az emlékezetét és a szívét alávetnie a helyesen használt szabad-ságnak, és ezáltal a lélek minden képessége egyetlen célra irányul, arra, amit a szeretet állít a lélek elé. A szabadságát csak az veszti el, aki nem képes fölfogni a különbséget *jó* és a *rossz* között, aki nem tudja, milyen nagyságot és méltó-ságot jelent a gondolkodás, és mekkora hatalom a szeretet, amely képessé teszi az embert arra, hogy a saját maga vagy mások téves gondolataitól, elméleteitől függetlenül, szaba-don éljen. Egyetlen emberi gondolat értékesebb – mondta –, mint az egész világ, ezért a gondolatnak egyetlen méltó tár-gya van: Isten. A szeretet pedig abban mutatkozik meg, hogy „szeretetet viszünk oda, ahol nincsen”.

Köszönjük meg ebben a szentmisében Istennek, hogy ismerhetjük az Ő nagy szentjeit és tanításukat. És kérjük meg Szent Jánost, imádkozzon értünk, hogy mi is eljussunk arra az igazi szabadságra, mely a kereszt tudományából méríthető és az istengyermekség ajándéka. Amen.

December 21.

KANIZIUSZ SZENT PÉTER
jezsuita áldozópap, egyháztanító

Szentlecke *1Kor 4,1–5.*
Evangélium *Jn 10,10–18.*

Testvéreim! A ma ünnepelt szent, Kaniziusz Péter ugyan-azon a napon született – tekintélyes patrícius családban –, amelyen Wormsban kimondták Lutherre a birodalmi átkot. Életét éppen ezért meghatározta az Egyház védelme, a né-met egyház megújítása.

Atyja akarata ellenére fordult a teológiai tanulmányok felé, majd 1543 májusában belépett a pár évvel korábban alapított Jézus Társaságba. Kölnben körülötte alakult meg a né-met föld első jezsuita közössége, s az erősödő protestantizmussal szemben Péter lett a katolikus papság és a polgárság szószólója. Mindössze 24 éves, amikor az augsburgi érsek kíséretében mint teológus részt vett a trienti zsinaton. 1547 szeptemberében Szent Ignác¹ Rómába hívta, de már 1549 júliusában Németországba küldte, s a következő három évtized alatt Péternek döntő része volt a német egyház újjáépítésében. 1566 júniusában Ignác kinevezte az újonnan alapított felső-német jezsuita rendtartomány élére, melyet 1569-ig vezetett.

A pápaság és Egyház iránti hűsége mindvégig vezérfonala volt életének. Védőszentjéhez, Péter apostolhoz gyermeki szeretettel ragaszkodott. Úgy vélte, szolgálata hasonló ahhoz a szolgálathoz, amelyben Péter apostol² életét adta a

---

¹lásd július 31-én

²lásd június 29-én

római Egyházért, s ennek megfelelően kérte nap mint nap az apos-tol támogatását, hogy a rábízottakat visszavezethesse az egyetlen akolba. Világosan látta kora egyházi életének gyöngeségeit, ki is mondta őket. Főként a pásztorok renyhe-ségét fájlalta: „Péter alszik, Júdás virraszt!” – mondogatta. Különbséget tett az Egyháztól való tudatos, és ezért bűnös elszakadás, valamint a tényleges, de bűnösnek nem mondha-tó elszakadás között, amikor az Egyházat elhagyó ember nem volt eléggé tudatában annak, hogy valójában mit tesz.

Megtapasztalta mindazt a meg nem értést, támadást, ami nélkül – Jézus megmondta: „ha engem üldöztek, titeket is üldözni fognak”¹– nincs hűséges keresztény élet. A rágalmakra, gúnyra ez volt a válasza: „Benedictus Deus! – Áldott legyen az Isten!” Rendtársainak írta: „Bárcsak jobban szeretnénk a rágalmazóinkat, mint ahogy ők minket gyaláznak!”

Legnagyobb hatása katekizmusának lett, amelyet Luther katekizmusának ellensúlyozására szánt. Még életében kétszáznál több kiadást ért meg, Európában és a tengeren túl is számos nyelvre lefordították, s a 19. századig több száz kiadásban jelent meg.

Ebben a szentmisében hálát adunk Istennek Kaniziusz Szent Péterért. Azért a Gondviselésért, amely minden időben, minden problémára megküldi a gyógyszert a szentekben. Imádkozzon Kaniziusz Szent Péter a mi világunkért, mely a kereszténység annyi megosztásával küszködik, hiszen a Luther által elindított szakadás az elmúlt évszázadokban további szakadásokhoz vezetett, s a protestáns egyházak sokaságát hozta létre. Mi pedig tanuljunk Péter hűségéből,

---

¹Jn 15,20

pápa- és egyházszeretetéből, és legyünk hálásak a hitért,
amely megtart minket Krisztus Egyházában. Amen.

December 23.

KENTY SZENT JÁNOS áldozópap

Szentlecke *Fil 4, 4–9.*
Evangélium *Mt 5, 13–19.*

Testvéreim! A ma ünnepelt szent, János 1390-ben született Lengyelországban. A krakkói egyetemen tanult, és pap lett. Kilenc évig a Krakkótól 40 kilométernyire lévő Miechow városban a Szentsír kanonokrend híres kolostori iskolájának igazgatója és lelkipásztora volt, majd a krakkói egyetem filozófiai fakultásán tanított, dékánja és a Nagyobb Kollégium igazgatója, 1439-ben kanonok lett. Rövidesen azonban lemondott minden tisztségéről, hogy egészen a tudománynak szentelhesse magát. Végül – már a teológiai doktoraként – ismét az egyetem professzora lett. Krakkóban halt meg 1473. december 24-én.

Jánosról elmondható, hogy a tudomány szentje. Életét végigkísérte az az aszkézis, amit az állandó tanulás megkíván. Abban az időben alapfeltétel volt a kéziratok, a megtanulandó anyag lemásolása: az általa leírt oldalak száma megközelíti a tizennyolcezetet.

A tudományos ismeretekért folytatott rendszeres küzdelem számára nem volt sem öncélú, sem világi sikereket, dicsőséget megcélzó. Másolásainak kezdetén mindig ott áll: „In nomine Domini” – az Úr nevében! S a könyvek végén mindig hálát ad Istennek és a Szűzanyának.

János a tudománnyal való foglalatосkodásban két dolgot tanult igazán: alázatot és önismeretet. Egy lapszéli jegyzete szerint volt, amit csak azért másolt le, hogy „a tétlenséget, minden bűn és vicium forrását elűzze magától”.

Mindazonáltal – és ez nagyon megfontolandó – erre a nagy tudósra a hagyomány mind a mai napig úgy emlékezik, hogy soha senki mellett nem ment el segítség nélkül. A köz-tudatban úgy él, mint jóságos, másokkal együttérző szent, aki Krisztus nyomában járt egész életében. Mert a tudo-mánnyal való foglalatosság nem zárta be őt önmagába, ha-nem megnyitotta a szívét Isten felé. Számára a tudomány valóban a Szentlélek egyik ajándéka volt, amely nincs a fe-lebaráti szeretet tudománya nélkül. A tudós férfi ezért tudta öltöztetni a ruhátlanokat, odaadni a cipőjét a koldusnak (ma-ga hazament mezítláb), s ezért tudta egy zarándokútján a rablóknak utolsó tallérjait is átadni, tudván, hogy ha ezzel lehet megakadályozni, hogy a rablók gyilkoljanak és ezzel halálos bűnbe essenek, akkor ezt kell tenni.

Kenty Szent János az egyházi kollégiumok és iskolák védőszentje. Kérjük őt, járjon közben a mai iskolákért, főként az újonnan alakuló katolikus iskolákért, melyek annyi és oly sokféle gonddal, problémával küszködnek.

És járjon közben értünk is, hogy tanulékonyak legyünk az igazság megismerésében. Amen.

December 26.

SZENT ISTVÁN DIÁKONUS, az első vértanú

Szentlecke *ApCsel 6,8–15; 7,51–60.*
Evangélium *Mt 10,16–22.*

Testvéreim! Az Úr Krisztus egy új életet hozott, aminek vértanúi vannak. Emberek, akik életüket adták azért, hogy ők szeretik Krisztust és amit tesznek, őmiatta teszik. Minden vértanúság háttérében az áll, hogy az üldözők nem viselik el ezt a Krisztus-szeretetet, megpróbálják kioltani, amit persze nem lehet.

A vértanúk sorát egy fiatal diákonus nyitja meg, Szent István. Úgy szoktuk tekinteni őt, mint a megbocsátás szentjét, aki közvetlenül a halála előtt a gyilkosaiért tudott imádkozni, s ezzel az ellenségszeretet nagy szentje lett. De míg ez a pillanat elérkezett, addig ő az Egyház karitatív tevékenységének is a szentje lett.

Szent István egyike a hét első diákonusnak. A diákonusokra a Egyháznak azért lett szüksége, mert kiderült, hogy a sokaságban, akik Krisztus hívői lettek, nagyon sok a szegény, akik nyomorúságokkal küzdenek, árvák, özvegyek, nem tudnak magukon segíteni, és éheznek. Az apostolok lát-ták, hogy választaniuk kell: vagy elkezdenek szociális segílyt nyújtani és akkor nem lesz idejük sem az igehirdetésre, sem az imádságra, vagy másokra bízzák a hívők közül a karitatív feladatokat.

Kiszemeltek tehát hét fiatal, megbízható hívő férfit, s megkérdezték tőlük: vállaljátok ezt a szolgálatot? A szegényekre, a gyengékre figyelmet, vállaljátok? Vállalták, s közöttük volt István. Akiról annyit tudunk, hogy a görög szór-

ványból való volt, nem jeruzsálemi, de ahogy Szent Lukács mondja, Szentlélek és erő töltötte el ezt az egyébként rendkívül okos és ügyes férfit. Szolgálni kezdett, s amikor megkérdezték, hogy miért csinálod ezt, fizetnek neked ezért? – ő így válaszolt: Nem. Én Krisztus nevében és érte teszem ezt.

A hivatalos Jeruzsálem ezt nem tűrte el. István elfogták, s amikor a főtanács elé, bírák elé állították és számon kérték, ő bölcsen elkezdte tanítani, hogy annak a Jézusnak a nevében és Érte teszi mindezt, akiről az összes próféták jöven-döltek. Levezette nekik az Írásokból, hogy az a Jézus, akit ti – mondta a főtanácsnak –, ti halálra ítéltetek, Ő az, akit vár-tunk, és ti megöltétek.

Az igazságot nem tudták elviselni és megpróbálták elnémitani ezt a nagy tanút. Megkövezték. És ott az utolsó pillanatban Szent István nem fenyegetőzött, nem átkokat szórt, hanem imádkozott a gyilkosaiért, hogy irgalomra leljenek.

Az Egyház a karitatív tevékenységével mindig így jár. Amikor kiderül, hogy adja, amije van, mert Krisztust látja a nyomorult, elesett emberben, és nem tesz különbséget ember és ember között, katolikus módon szeret – elviselhetlenné válik a világ számára. Elsősorban azok számára, akik nagyon gondosan különbséget tesznek a saját és az idegen között. A katolikus szeretet rávilágít a különbséget tevő szeretet álnokságára, hazugságára. S ezt nem viselik el.

Az Egyház a szentjeiben, a híveiben végzi ezt a katolikus szolgálatot, tudván, hogy minden jó, amit mi teszünk, az Úr Krisztusnak szól. Minél kevésbé tudja valaki viszonzni, annál inkább. De szükségünk van a szentek példájára, meg az ilyen Szent István típusú vértanúk közbenjárására, hogy tudjunk okosak lenni, szelídek lenni, s tudjunk, ha kell, imádkozni azokért is, akik gyűlölnek minket. Amen.

December 27.

SZENT JÁNOS
apostol és evangélista

Szentlecke *1Jn 1,1–4.*
Evangélium *Jn 20,2–8.*

Testvéreim! Szent János az az apostol, akinek köszönhetjük a negyedik Evangéliumot, a három levelét meg a Jelenések könyvét. Amit önmagáról mondott – hogy Péterrel együtt hallotta a hírt: „üres az Úr sírja!”, futásnak eredt, azután *látott és hitt* –, az ezt az apostolt nemcsak most, ebben a konkrét helyzetben jellemzi, hanem János fiatal korától kezdve mindvégig ilyen. Lát és hisz, s mivel hisz, egyre jobban lát.

Egész Evangéliumából és minden írásából sugárzik az alapvető szándék, hogy világosságot gyűjtson olvasói, hallgatói szívében, hogy ők is lássanak és higgyenek. Mert Szent János tapasztalatból tudja, hogy ez a kettő mennyire összetartozik.

Ezt persze mindegyik apostol tudta, mint ahogy minden hívő tudja, de ez a tapasztalat más Tamásban, és más őbenne. Tamás is látni akart, de megszabta, mit akar látni és hogyan: „Hacsak nem látom a szegek helyét az Úr kezében, én nem hiszek!”¹

János nem ilyen, János figyel, és észreveszi a jeleket. Nem követel, megvárja az Úr jeleit, és észreveszi azokat. Nem ő szab feltételeket, hanem meglátja az Úrtól kapott jeleket.

---

¹*Jn 20,25*

Aki az Egyházban engedi, hogy kézen fogják és ünnepről ünnepre odavigyék a lelkét a jelekhez, János stílusában él. Mert Ádventben arról volt szó, hogy készülődjünk, és karácsonykor az Egyház odavitt minket a betlehemi jászolhoz, ami a maga fizikai valóságában kicsiben olyan, mint a szent-sír: sziklába vágott üreg. Mindössze 70–80 cm széles, épp akkora, hogy egy újszülöttet bele lehessen fektetni. A szent-sír viszont kb. 2 méter széles, és egy felnőtt holttestet bele lehet fektetni.

Az Egyház jelekhez vezet oda. Boldog ember, aki engedi magát vezetni: lát és hisz. Mert akkor az ember egyszer csak a szentmisében is észreveszi a jelet: a megterített asztalt, az oltárt, s rajta az élet kenyerét. Az életet, amiről Szent János olyan boldogan beszélt: „Mi láttuk őt. Bárki bármit mond, mi hallottuk őt, a kezünkkel tapintottuk, és tudjuk, hogy Jézusban, Isten megfeszített és feltámadott Fiában élet van. És aki közösségben van velünk és rajtunk keresztül ővele, az az örök élettel van közösségben.” Aki lát és hisz, az egyszer csak elkezdi tapasztalni ezt.

Segítsen nekünk Szent János hinni. Nem követelőzni, hanem meglátni azokat a jeleket, amelyeket az Egyházban az Úr maga ad, éppen azért, hogy hinni tudjunk és közösségben lehessünk Ővele. Amen.

December 28.

APRÓSZENTEK

Szentlecke *1Jn 1,5–2,2*.
Evangélium *Mt 2,13–18*.

Testvéreim! Amikor röviddel a kicsi Jézus születése után jöttek a pásztorok s keresték az újszülött Krisztust, a Szűzanyának már akkor megremeghetett a szíve: Jaj, Istenem! Mikor pedig jöttek a napkeleti bölcsek, akkor a Szűzanya pontosan tudhatta, hogy ezt a kis Életet, amit rájuk bízott a Mindenható, védeni kell, mert ezek a ki tudja honnan, napkeletről jött bölcsek tudnak valamit, amit a többiek nem tudnak, és amiből baj lehet.

Mert a napkeleti bölcsek elmondták Máriának és Józsefnek, mi járatban vannak és hogyan jutottak ide. Elmondták, hogy bezörgettek Heródeshez, aki nem tudott válaszolni a kérdésükre: „Hol van a zsidók született királya?”, de a tanácsadói tudták: Betlehemben.

Heródesről viszont köztudott volt, hogy fondorlatokkal szerezte meg a hatalmat és gyilkosságok árán tartotta meg. Akiről csak halvány gyanú is fölmerült, hogy szembefordulhat vele, vagy az ellenlábasa lehet, legyen az akár a tulajdon felesége vagy a fiai, órákon belül megölette.

De Heródesnek volt jogérzéke, Tudta, hogy „én ugyan bebiztosíthatom a hatalmamot, megkísérelhetem, hogy uralkodóházat alapítok, de ha egyszer Júdeában a Dávid családból valaki föláll, és azt mondja, Isten nevében én akarok uralkodni Izrael fölött, akkor az én házamnak vége van!” Ezt Heródes tudta.

Ezért amikor hallotta a napkeleti bölcsektől, hogy a zsidók született királyát keresik, megértette: itt valaki megszü-

letett, aki nem fondorlatokkal, nem gyilkosságok árán, hanem öröklés jogán igényt támaszthat a trónra. Ezért öletett meg a környéken minden két év alatti fiúgyermeket, hogy a riválist, a született ellenlábast eltüntesse útjából.

Heródes csak egyet nem tudott: itt nem az ő dinasztiájának ellenlábásáról, hanem az Üdvözítőről van szó, aki fölött a Mindenható Isten féltő szeretete virraszt, és elmenekíti a Gyermeket.

De vajon mit érzett József, amikor hallotta álmában az angyalt? S mit érzett a Szűzanya, amikor József az éjszaka közepén ébresztette: „Mária, gyorsan, készülődj, meneküljünk, menteni kell a Gyermeket!” A Szűzanya szeplőtelen szíve megérezte, hogy az ember így fogadja a Megváltóját: rátámad.

Azóta is hányszor képes az ember arra, hogy amikor a lelkiismeretében megszólal a – büntől visszatartó „Ne tedd!”, vagy a jóra készítő isteni hang, „Tedd meg!”, vagy a megtérésre szólító „Bánd meg a bűneidet és gyere haza!” – hívás, az ember kezét emel és megfojtja ezt a szót.

Persze Heródes sorsából is kiderült, hogy csak önmagának ártott. Ugyanígy, az isteni szóval szembeforduló ember is önmagának árt, meg a rábízottaknak. De az aprószentek a példái annak, hogy akik ártatlanul esnek áldozatul az Úr Krisztusért, Krisztus tanúivá válnak, s nem vesznek el, hanem ahogy a liturgiában az Egyház boldogan mondja: „Ezek az ártatlan kisdetek ott vannak Krisztus mellett és követik, bárhova megy. Énekelnek, boldogan énekelnek a Bárány-nak.”

Adjon nekünk az Úr erőt, hogy hallgatni tudjunk a lelkiismeretünk szavára, és az életet, amit bármilyen formában ránk bíz az Isten, megbecsüljük és megóvjuk. Amen.

December 29.

BECKET SZENT TAMÁS püspök, vértanú

Szentlecke *1Pt 4,12–19.*
Evangélium *Mt 10,28–32.*

Testvéreim! A ma ünnepelt vértanú, Becket Szent Tamás élete – mint általában a szenteké – megmutatja, hogy mire képes a kegyelem az ember életében. Tamás élete úgy indult, mint Ágostoné:¹ tanult, jómódú ember, akit a világ a legmagasabbra emel. Azután Isten megmutatta neki – mint Pálnak is –, hogy mennyit kell szenvednie az Ő nevéért.²

Londonban a mentoni ágostonos kanonokok iskolájában, majd Párizsban tanult. Huszonötéves volt, amikor Theobald püspök házában fiatal, Canterburyben tanult papok társaságába került. Tamásnak tetszett ez a baráti kör, s a püspök is annyira megszerette őt, hogy megtette canterburyi fődiákonnussá, 1154-ben pedig – Tamás ekkor harminchat esztendő – az ifjú II. Henrik királytól a kancellári tisztséget kérte Tamás számára.

A király és kancellárja, Tamás között hamarosan komoly barátság alakult: a kancellár teljesen magáénak érzett mindent, ami a királyt érte, a király viszont, szenvedélyes és uralkodó alkata ellenére, egyre inkább figyelt rá, elfogadta tanácsait.

Tamás pompa és luxus közepette élt, ami nem kis nyugtalanságot keltett Theobald püspökben. Nem azért javasolta védencét kancellárnak, hogy az átvegye az udvar léha életét,

---

¹lásd augusztus 28-án

²vö. *ApCsel 9,16*

hanem arra gondolt, hogy fődiákonusa az angliai egyház békéje és nyugalma érdekében tevékenykedik majd a király mellett. Magához kérte tehát Tamást, aki a hívást válasz nélkül hagyta.

És ekkor a Gondviselés lépett közbe, nehogy egészen beleveessen Tamás a könnyelmű életbe.

Amikor ugyanis Theobald püspök meghalt, Henrik úgy határozott, hogy Tamás lesz a canterburyi érsek. Tamás eleinte ellenkezett – a kancellári életet izgalmasnak és érdekesnek találta, szemben az új állással –, de végül úgy döntött, hogy elfogadja a kinevezést: 1162. június 1-jén pappá, a következő napon pedig püspökké szentelték.

Tamás előre megmondta a királynak, hogy ha valóban érsek lesz, Henrik hamarosan el fog fordulni tőle. Ismerte magát annyira, hogy tudja: nem az az alkat ő, aki viaszbábu-ként képes engedelmeskedni a királynak, amikor az Egyház dolgairól van szó. Csakhogy a kancellár Tamás olyan klé-rus-ellenes volt, hogy Henrik egyszerűen nem hallotta meg ezeket a figyelmeztető szavakat. Annál nagyobb volt a meg-ütközése, amikor Tamás a püspökké szentelése után lemondott kancellári hivataláról.

Henrik ezt személyes sértésnek vette, és úgy tekintette, hogy Tamás fölmondta az iránta való engedelmisséget. A következő hónapokban a király és az érsek szívósan küzdött jogainak érvényesítéséért, és viszonyuk egyre inkább elmérgesedett. Segítette ezt Tamás ellenségeinek nem kis táborá is, hiszen a király egykori barátja sok irigyet szerzett magának.

Az egyik súlyos kérdés, ami egyebek mellett végsőkéig élte a konfliktust, azoknak a klerikusoknak az ügye volt, akik komoly vétséget követtek el. Henrik azt követelte, hogy ezek a klerikusok veszítsék el az egyházi védelmet, és kerüljenek állami bíróság elé, mivel ő felelős az ország

belső rendjéért és békéjéért. Tamás viszont ebben az igényben az Egyház szabadsága ellen irányuló újabb támadást látott. A királynak sikerült maga mellé állítania néhány püspököt is, Tamás pedig elbizonytalanodott, mit is kellene tennie. Püs-pöktársai – és a rosszul tájékoztatott pápa is – arról akarták meggyőzni, hogy hajoljon meg a király akarata előtt. Tamás gondolkodni kezdett ezen, de a király olyan megalázó feltételekhez kötötte a békülést, amit az angliai egyház első em-berének nem volt szabad vállalnia.

Henrik Clarendonba zsinatot hívott össze, s azt követelte, hogy az érsek és a király kapcsolatának rendezéséből szokásjog szülessen, s azt az érsek írja alá és pecsétjével erősítse meg. Tamásnak látnia kellett, milyen hiábavaló volt minden érvelés, amellyel meg akarták őt győzni, hogy engedjen. Ráadásul a zsinaton megmutatkozott a nyílt ellentét közte és püspökei között, akik egyenként és titokban meghajoltak a király előtt.

Tamás véglegesen megtagadta a király kérésének teljesítését, s nem írta alá az okmányt, amely a Clarendoni Konstitúciók néven vált ismertté a történelemben, mert úgy látta, hogy lényeges területeken nyirbálná meg az Egyház szabadságjogait.

A harc fölmorzsolta Tamás egészségét. Betegen, teljesen magára hagyva, püspökeitől megfosztva hallgatta a király fenyegetőzését, hogy megkínóztatja és börtönbe fogja záratni. Gyóntatója azonban, a mentoni prior, Róbert azt tanácsolta neki, hogy tartson ki, hagyatkozzék Istenre, és engedje, hogy tovább vezessék a megkezdett úton; mert ami történni fog, az nem az ő személyes dolga, hanem Isten ügye, aki övéit soha nem hagyja el.

A következő hat esztendőn Tamás számkivetésben töltötte, vezekelt, tanult, imádkozott. Több hiábavaló kísérlet

után 1170 júliusában megtörtént a látszólagos kiengesztelődés az érsek és a király között. Henrik azonban megtagadta tőle a békecsókot, ami nyilvánvalóvá tette, hogy Tamás keresztút-jának végső állomásához érkezett, amikor visszatért a szám-űzetésből Angliába. Gyilkosai Henrik egyik dührohámát használták ki arra, hogy a király szavait – el kell őt távolítani! – parancsnak véve a saját székesegyházában megöljék az érseket.

Tamás elkerülhette volna a vértanúságot, ha életét fontosabbnak tartja a feladatnál, amit Isten bízott rá, s amivel teljesen azonosult. Ez tűnik ki utolsó szavaiból, amelyekkel nem engedte, hogy eltorlaszolja a székesegyház kapuját: „A mi dolgunk az, hogy szenvedjünk, és nem az, hogy harcoljunk. Ellenségünket inkább a szenvedéssel, mint a harccal fogjuk legyőzni. Kész vagyok meghalni Jézus nevéért és az Egyház védelméért.”

Becket Szent Tamás élete és vértanúsága példa arra, hogy Isten kegyelme fölneveli az embert a feladatra, amit rábíz. Adjunk érte hálát Istennek. Adjunk hálát azért, hogy az Egyházban élhetünk, ahol a szentek közösségében a vértanúk példája és ereje támogat minket. És kérjük Szent Tamást, se-gítsen minket kitartani és megharcolni a magunk kis napi harcait Istenért, a feladatainkban. Amen.

December 31.

SZENT I. SZILVESZTER PÁPA

Szentlecke *Ez 34,10–16.*
Evangélium *Mt 16,13–19.*

Testvéreim! A ma ünnepelt Szilveszter pápa római születésű volt, s majdnem huszonnégy évig, 314-től 335-ig volt pápa. Elődje, Miltiádész pápa alatt szabadult meg az Egyház az üldözésektől, miután Nagy Konstantin a Milviusi-hídnál legyőzte Maxentiust.

Szilveszter pápaságának egyik legfontosabb teendője volt az egyházi élet megszervezése Rómában. Maga a császár nem kedvelte Rómát, egész uralkodása alatt mindössze háromszor fordult meg benne, akkor is csak rövid időre. A római püspök primátusának érvényesülése szempontjából Szilveszter pápasága annyiban jelentős, hogy a két zsinatra, melyeket a császár hívott össze (314-ben a dél-galliai Arles-ban, 325-ben pedig Niceában), nem személyesen ment el, hanem képviselőt küldött. Indoka az volt, hogy a pápa nem hagyhatja el az Apostolok sírját. S ez így is maradt egészen a középkor végéig: a pápák személyesen nem vettek részt a Rómán kívüli zsinatokon.

Miltiádész pápa kapta a császártól az első nagy adományt, amellyel a Lateráni palotát a pápa rendelkezésére bo-csátotta. A nagy római templomok építéséről azonban már Szilveszter tárgyalt a császári építészekkel. Szilveszter alatt készült a Vatikáni-dombon a Szent Péter sírja fölötti bazilika. Szent Pál sírja fölé egy kisebb bazilikát kezdtek építeni az ostiai út mentén. A Laterántól nem messze pedig meg-kezdtek a Szent Kereszt-bazilika építését, amely arra

volt hi-vatva, hogy a jeruzsálemi szent helyek megjelenítője legyen Rómában.

Szilvesztertől írott emlék nem maradt ránk. A legenda azonban megőrzött egy történetet, mely szerint Nagy Konstantin valódi és végleges megtérése Szilveszter pápának köszönhető. Konstantin ugyanis, miután Maxentius fölött győzelmet aratott és meghódította Rómát, a sikertől elkápráztatva még egyszer üldözést kezdett a keresztények ellen. Ezért leprával bűnhődött. Betegségében az egyik éjszaka álmot látott: megjelent neki Szent Péter és Pál apostol, és megmondták, hogy gyógyulást sehol máshol nem remélhet, csak Szilveszter pápánál, aki tud egy csodatévő forrásról, melynek vize mindazokat meggyógyítja, akik megmerülnek benne.

Szilveszter azonban nem volt Rómában, mert az üldözés elől a Soracte-hegy egyik barlangjában húzódott meg. A császár azonnal követeket küldött hozzá, és kérte, jöjjön vissza Rómába. Szilveszter vissza is tért, s tanítani kezdte a császárt a keresztény hitre, megnyitatta vele a börtönöket, melyekben a keresztény foglyokat őrizték, majd elvezette a keresztelőmedencéhez. Ott a császár visszanyerte egészségét. Hálából azonnal törvényeket bocsátott ki az Egyház javára, és nagy ajándékokkal fejezte ki háláját a gyógyulásért. Az egyik templom építésénél ő maga is kapát ragadott, és tizenkét kosárnyi földet a saját vállán szállított el.

Szilveszter ünnepe számunkra a hálaadás ünnepe az esztendő ajándékaiért is. Segítsen bennünket ez a szent, hogy egész napunk méltó legyen a hálánkhoz. S ha lehet, legyen erőnk még ahhoz is, hogy a világban elszabaduló mértéktelenségekért – ki-ki ahogy tud, egy fohással, egy kis önmegtagadással, apró lemondással – engeszteljünk. Amen.